

Sygn.akt III AUa 765/17

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 marca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

**Przewodniczący: SSA Dorota Elżbieta Zarzecka (spr.)**

**Sędziowie: SA Alicja Sołowińska**

**SA Marek Szymanowski**

**Protokolant: Edyta Katarzyna Radziwońska**

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 marca 2018 r. w B.

**sprawy z odwołania M. W.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

**na skutek apelacji wnioskodawcy M. W.**

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 13 września 2017 r. sygn. akt V U 626/16

**oddala apelację.**

SSA Alicja Sołowińska SSA Dorota Elżbieta Zarzecka SSA Marek Szymanowski

Sygn. akt III AUa 765/17

## UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z 3 czerwca 2016 r., wydaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.) odmówił M. W. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ponieważ w orzeczeniu lekarza orzecznika ZUS z 25 kwietnia 2016 r. nie został on uznany za osobę niezdolną do pracy.

W odwołaniu od tej decyzji M. W. wniósł o jej zmianę i przyznanie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z 13 września 2017 r. odwołanie oddalił. Sąd ten ustalił, że w dniu 16 października 2015 r. M. W. (urodzony (...)) złożył do ZUS wniosek o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Lekarz Orzecznik orzeczeniem z 25 kwietnia 2016 r. nie stwierdził u wnioskodawcy niezdolności do pracy. Wnioskodawca złożył sprzeciw od powyższego orzeczenia, jednak pomimo dwukrotnego wezwania na badanie przez

Komisję Lekarską ZUS (wyznaczone na 13 maja 2016 r. i 30 maja 2016 r.), nie stawił się na badaniu. Wobec powyższego ZUS wydał zaskarżoną decyzję.

Sąd Okręgowy odwołał się do treści przepisów wskazujących warunki przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, tj. art. 57, art. 58, art. 12, art. 13 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Celem ustalenia czy wnioskodawca spełnia warunek dotyczący niezdolności do pracy w rozumieniu art. 12 i art. 13 ust. 1 tej ustawy, Sąd pierwszej instancji dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych z zakresu: kardiologii, neurologii i psychiatrii. W związku z istnieniem przeszkód uniemożliwiających zasięgnięcie opinii przez biegłych sądowych neurologa i psychiatrę w okręgu Sądu Okręgowego w Słupsku, tj. w okręgu sądu, w którym zamieszkuje aktualnie wnioskodawca i po przeprowadzeniu badania opinie w tym zakresie zostały przeprowadzone zaocznie.

Zgodnie z opinią biegłego z zakresu kardiologii rozpoznane u wnioskodawcy schorzenia (nadciśnienie tętnicze dobrze kontrolowane, zespół metaboliczny – otyłość, hipercholesterolemia, stan przedcukrzycowy) nie powodują niezdolności do pracy. Biegły wskazał, że ww. schorzenia nie ograniczają w sposób istotny zdolności do zatrudnienia i ubezpieczony zdolny jest do pracy w charakterze pracownika umysłowego. Zgłaszane ograniczenia do wykonywania wysiłków spowodowane są otyłością olbrzymią. Nadciśnienie tętnicze nie spowodowało powikłań narządowych. Biegły z zakresu neurologii rozpoznał u wnioskodawcy chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa bez istotnego upośledzenia funkcji narządu ruchu, nadciśnienie tętnicze dobrze kontrolowane, zespół metaboliczny, otyłość. Biegły stwierdził, że schorzenia neurologiczne oraz narządu ruchu nie powodują u ubezpieczonego niezdolności do pracy. Biegły wskazał, że przy ocenie sprawności narządu ruchu na wszystkich dotychczasowych komisjach lekarskich stwierdzano brak istotnej dysfunkcji narządu ruchu, a stan neurologiczny oceniano jako prawidłowy. Wskazał, że po analizie złożonej dokumentacji medycznej i rozpoznaniu choroby zwyrodnieniowej kręgosłupa oraz otyłości nie widzi podstaw do uznania długotrwałej niezdolności do pracy. Również zgodnie z opinią biegłego z zakresu psychiatrii rozpoznane u wnioskodawcy schorzenia nie powodują niezdolności do pracy. Biegły wskazał w uzasadnieniu na kilkuletni wywiad leczenia okresowo zaburzeń nastroju z jednorazową hospitalizacją w Oddziale Dziennym Psychiatrycznym w 2016 r., podczas którego rozpoznano uporczywe zaburzenia nastroju oraz zaburzenia osobowości, schorzenia metaboliczne, układu krążenia i układu oddechowego. Biegły stwierdził, że stan psychiczny odwołującego nie ogranicza w sposób istotny i długotrwały zdolności do zatrudnienia. Biegły podkreślił, że przeprowadzona diagnostyka psychologiczna wykluczyła obecność istotnych deficytów w zakresie funkcjonowania poznawczego.

Zastrzeżenia do wszystkich opinii złożył odwołujący. W zarzutach do opinii biegłego z zakresu kardiologii podniósł, że biegły nieprawidłowo przyjął, iż pracował on jako inspektor nadzoru, gdy w rzeczywistości był kierownikiem budowy. Podkreślił, że leczył się w dzieciństwie i życiu młodzieńczym na serce. Z powodu nadciśnienia tętniczego zażywa mało systematycznie lekarstwa, a leczony był doraźnie. Wskazał, że w opisie schorzeń nie ma wzmianki o nieustającym bólu kręgosłupa, zwłaszcza w okolicy lędźwiowej, bólu lewej kończyny dolnej, zwłaszcza w pachwinie i czasami w kolanie, jak i całego podudzia, bólach żołądka i innych bólach wewnętrznych, o złym samopoczuciu oraz wielkim dyskomforcie psychicznym. W zarzutach do opinii biegłych sądowych z zakresu neurologii i psychiatrii odwołujący podniósł, że opinie te są przekłamane oraz wysnute na podstawie błędnych, nierzetelnych dokumentów. Załączył do zarzutów zaświadczenia lekarskie i inne dokumenty medyczne, które w jego ocenie zostały pominięte przez biegłych przy wydawaniu opinii.

Zdaniem Sądu Okręgowego opinie biegłych należało uznać za wiarygodne, bowiem zostały sporządzone przez lekarzy o specjalnościach adekwatnych do rozpoznanych schorzeń, po ocenie dostępnej dokumentacji medycznej oraz zostały szczegółowo i przekonująco uzasadnione. W ocenie Sądu zebrany w sprawie materiał dowodowy był wystarczający aby zostało na nim oparte orzeczenie. Natomiast zastrzeżenia podnoszone przez ubezpieczonego nie zawierały żadnych merytorycznych zarzutów i stanowiły jedynie polemikę z prawidłowymi ustaleniami biegłych. Zastrzeżenia te odzwierciedlają własną, subiektywną ocenę wnioskodawcy w zakresie jego stanu zdrowia i złożonej w tej kwestii dokumentacji medycznej. Nie było zatem podstaw do ich uwzględnienia.

Również przedłożone przez odwołującego w zarzutach do opinii biegłych sądowych dokumenty medyczne nie wniosły żadnych istotnych okoliczności dotyczących stanu zdrowia wnioskodawcy. W większości były to dokumenty

już wcześniej składane i oceniane przez biegłych. Natomiast karta informacyjna leczenia szpitalnego z Oddziału Dermatologicznego i skierowanie do Poradni Dermatologicznej z kwietnia 2017 r. nie mają wpływu na ocenę zasadności zaskarżonej decyzji wydanej 3 czerwca 2016 r. Podnoszone również przez odwołującego zastrzeżenia pod adresem orzeczenia Lekarza Orzecznika ZUS z 25 kwietnia 2016 r. pozostają bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Przedmiotem postępowania sądowego przed sądem ubezpieczeń społecznych zainicjowanego złożeniem odwołania od decyzji organu rentowego jest bowiem analiza wad wynikających z naruszenia przez organ rentowy prawa materialnego w danym przypadku w zakresie uprawnień odwołującego do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W świetle dokonanych ustaleń Sąd Okręgowy uznał, że M. W. nie spełnia warunku z 57 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, bowiem nie jest niezdolny do pracy. Wobec powyższego Sąd oddalił odwołanie na podstawie art. 477<sup>14</sup> § 1 k.p.c.

Apelację od tego wyroku wniósł M. W.. Zaskarżył wyrok w całości i zarzucił brak podstaw prawnych i rzeczywistych do oddalenia odwołania oraz naruszenie i pominięcie zasad i przepisów prawa procesowego i materialnego. Skarżący zarzucił również nierzetelne i niepełne określenie rzeczywistych stanowisk stron postępowania; dokonanie przez Sąd nieprecyzyjnych i błędnych ustaleń faktycznych i brak dokonania właściwej oceny sytuacji; naruszenie przez Sąd zasady równości stron procesu; brak wyjaśnienia wszystkich aspektów sprawy; błędne wyważenie sprawy, błędną analizę i ocenę.

Skarżący wniósł o ponowne rozpatrzenie sprawy.

#### ***Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:***

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych oraz właściwie zastosował przepisy prawa materialnego, tj. przepisy ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Sąd Apelacyjny w całości podziela i przyjmuje za własne ustalenia faktyczne oraz wykładnię przepisów dokonaną przez Sąd pierwszej instancji, zgodnie z którymi M. W. nie spełnia przesłanek do przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Zgodnie z art. 57 ust. 1 ustawy emerytalnej, renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki: 1) jest niezdolny do pracy; 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy; 3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w ustawie, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Jak stanowi art. 12 ust. 1 ustawy, niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy (ust. 2), zaś częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (ust. 3). Stosownie zaś do art. 13 ust. 1 ww. ustawy przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się: stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji; możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Sporna w sprawie była wyłącznie przesłanka niezdolności wnioskodawcy do pracy (art. 57 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy). Kluczowe znaczenie dla dokonania prawidłowych ustaleń faktycznych odnośnie tej okoliczności ma to, że ocena niezdolności do pracy z medycznego punktu widzenia wymaga wiadomości specjalnych i Sąd nie może opierać ustaleń w tym zakresie na własnym przekonaniu (por. wyrok Sądu Najwyższego z 24 lutego 2010 r. w sprawie sygn. akt II UK 191/09, lex numer 590238). Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy prawidłowo ustalenia dotyczące kwestii

zdolności wnioskodawcy do pracy poczynił opierając się na wnioskach wynikających ze sporządzonych w sprawie opinii biegłych lekarzy sądowych.

W sprawie opinie wydali biegli z zakresu: kardiologii, neurologii i psychiatrii. Biegły kardiolog uznał, że występujące u wnioskodawcy: nadciśnienie tętnicze oraz zespół metaboliczny (otyłość, hipercholesterolemia i stan przedcukrzycowy) nie powodują niezdolności do pracy w charakterze pracownika umysłowego (opinia, k. 51). Biegły z zakresu neurologii rozpoznał u badanego chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa bez istotnego upośledzenia funkcji narządu ruchu, nadciśnienie tętnicze dobrze kontrolowane, zespół metaboliczny i otyłość i również uznał, że schorzenia te nie powodują niezdolności do pracy (opinia, k. 87-92). Natomiast biegły lekarz psychiatra uznał, że także schorzenie natury psychicznej, szczegółowo opisane w opinii, nie powoduje niezdolności do pracy (opinia k. 93-97).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy przeprowadził należyte i wyczerpujące postępowanie dowodowe oraz właściwie ocenił zabrany w sprawie materiał dowodowy. Spójne i jednomyślne opinie biegłych stanowią jednoznacznie o tym, że wnioskodawca nie jest niezdolny do pracy. Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu pierwszej instancji, że opinie biegłych lekarzy są miarodajne do czynienia ustaleń w sprawie. Podkreślenia wymaga, iż wprawdzie Sąd nie jest związany opiniami biegłych i ocenia je na podstawie art. 233 k.p.c., jednak ocena ta polega na tym, że nie chodzi tu o kwestię wiarygodności, jak przy dowodzie z zeznań świadków i stron, lecz o pozytywne lub negatywne uznanie wartości rozumowania zawartego w opinii i uzasadnienie, dlaczego pogląd biegłego trafił lub nie do przekonania Sądu. Sąd może zatem ocenić opinię biegłego pod względem fachowości, rzetelności czy logiczności. Nie może jednak nie podzielać merytorycznych poglądów biegłego, czy zamiast nich wprowadzać własne stwierdzenia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 12 maja 2009 r., sygn. III AUa 270/09; orzeczenie Sądu Najwyższego z 19 grudnia 1990 r., I PR 148/90, OSP 1991, nr 11-12, poz. 300). Oceniając wszystkie opinie sporządzone w niniejszej sprawie według powyższych kryteriów, nie sposób odmówić im fachowości i rzetelności, dlatego też Sąd uwzględnił w swoim rozstrzygnięciu wnioski z nich płynące i uznał, że M. W. na dzień wydania zaskarżonej decyzji ZUS (3 czerwca 2016 r.) nie był niezdolny do pracy. Opinie biegłych były również zgodne z oceną stanu zdrowia wnioskodawcy dokonaną przez lekarzy orzeczników ZUS. Brak jest zatem w materiale dowodowym sprawy dowodów świadczących o utracie przez wnioskodawcę zdolności do zarabkowania. Przedstawione przez niego w toku postępowania stanowisko odmienne jest oparte wyłącznie na jego subiektywnych odczuciach i nie może stanowić podstawy wyrokowania. Skarżący przedstawił bardzo obszerne uzasadnienie apelacji, jednak jego stanowisko opiera się wyłącznie na poczuciu własnej krzywdy i wewnętrznym przekonaniu o przysługiwaniu mu prawa do świadczenia rentowego, nie wskazał on natomiast żadnych konkretnych zarzutów dotyczących przeprowadzonego postępowania dowodowego, czy też oceny materiału dowodowego dokonanej przez Sąd pierwszej instancji.

Należy stwierdzić, że wydane w sprawie opinie zostały sporządzone przez biegłych z zakresu specjalności odpowiednich do schorzeń występujących u skarżącego. Biegli opisali w nich w sposób fachowy schorzenia występujące u M. W. oraz wyczerpująco wyjaśnili, z jakich względów nie powodują one niezdolności do pracy. Opinie zostały sporządzone przez specjalistów posiadających gruntowną wiedzę z zakresu swoich specjalności oraz doświadczenie zawodowe. Podstawą ich wydania były dowody obiektywne w postaci przedstawionej w sprawie dokumentacji lekarskiej. Biegli prawidłowo rozpoznali schorzenia występujące u badanego, jednak w ich ocenie nie były one na tyle zaawansowane, aby powodować niezdolność do pracy w rozumieniu cytowanych wyżej przepisów.

Należy również podkreślić, że biegli przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy mieli na uwadze kryteria określone w art. 13 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, tj. stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia, jak też możliwość wykonywania dotychczasowej pracy jako inżynier budownictwa, celowość przekwalifikowania zawodowego. Biegli wzięli też pod uwagę wiek (60 lat), wykształcenie (wyższe) i predyspozycje psychofizyczne wnioskodawcy.

Sąd nie neguje tego, że skarżący jest dotknięty określonymi w opiniach biegłych schorzeniami, w tym schorzeniem kręgosłupa, otyłością, nadciśnieniem tętniczym. Wyjaśnić jednak należy, że samo występowanie określonych jednostek chorobowych, a nawet subiektywne odczucia ubezpieczonego o utracie zdolności do zarabkowania w uwagi

na te choroby nie powodują automatycznie możliwości uznania takiej osoby za niezdolną do pracy w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Ocena niezdolności do pracy z medycznego punktu widzenia wymaga wiadomości specjalnych i Sąd nie może opierać ustaleń w tym zakresie na własnym przekonaniu, czy też na twierdzeniach strony. Ponadto ocena, czy osoba ubiegająca się o rentę jest niezdolna do pracy powinna, poza aspektem biologicznym (medycznym), uwzględniać także obiektywną możliwość podjęcia przez nią dotychczasowego lub innego zatrudnienia, zgodnie z poziomem jej kwalifikacji, wykształcenia, wieku i predyspozycji psychofizycznych (wyrok Sądu Najwyższego z 10 czerwca 1999 r., II UKN 675/98, wyrok Sądu Najwyższego z 17 kwietnia 2014 r., I UK 396/13). W ocenie Sądu, zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na przyjęcie, że odwołujący jest niezdolny do pracy. W konsekwencji należało uznać, że nie spełniła on przesłanki określonej w art. 57 ust. 1 i art. 12 ust. 1-3 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych do przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Mając to wszystko na uwadze, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

SSA Alicja Sołowińska SSA Dorota Elżbieta Zarzecka SSA Marek Szymanowski